

GLOSSY

Vážené Konfrontace, v jednom z Vašich čísel mne zaujal článek PhDr. Růžičky o dianetice. Velmi mne potěšil, protože:

Dianetika pomáhá

Odhaduju to tak na deset setkání, ale nemůžu vám nic slíbit.... řekl mi můj psychoterapeut. Vleču se z jedenácté schůzky a mám pocit, že to nikam nevede. Upřímně by mne zajímalo, jestli někdy nějaký psychoterapeut někomu pomohl. Nepochybuju, že zná Jungy, Frojdy, Pearle či transakční analýzy, a že si ledacos dá dohromady, ale co já s tím? S melancholií těžkého kalibru se ploužím na metro. Choulím v sobě zranitelnou duši a močopudnej terapeutův čaj. Je mi blbě, beznadějně, prázdně.... V metru mi nějaký student dává do ruky lísteček s textem. Zkoumám, zda mi nabízí skvělou pracovní příležitost nebo nezapomenutelný kulturní zážitek.

.....komplexní analýzu vaší osobnosti,zvýšit duševní potenciál.....odblokovat skryté schopnosti.....Žmoulám v kapse papírek a přemítám, zda je to výzva osudu.

Doma hledám v encyklopediích, co je to DIANETIKA, ale našla jsem jen DIANA - bohyně lovu. Nezbývá, než to vyzkoušet na vlastní kůži. Když je člověk zoufalej, propůjčí se ledasčemu.

V dianetickém centru mi nejdříve předložili dvousetotázkový osobnostní test: *Jsou vaše jednaní považována ostatními za nevypočitatelná? (Jak to mám vědět?) Může se váš svět hroutit, aniž by vás to vyvedlo z míry? (Fakt bych chtěla vidět někoho, komu se hroutí svět, aniž by ho to vyvedlo z míry.)* Když jsem téměř v polovině testu, zjišťuju, že čverečky vyplňuju vodorovně a mám to dělat svisle. Tím si pochopitelně způsobuju zcela jinou osobnost. Sna-

žím se to napravit škrtnutím a začínám se bát, co se tak o sobě můžu dozvědět...

Uhlazený mladíček dává počítači zpracovat moji přeškrtanou osobnost a já si uvědomuju, že mi ten hoch není sympatickej. A že se tu necítím dobře. Nevím přesně, co mi tu vadí nebo co nenacházím, ale myslím, že chci domů. *Dianetika je jediná technologie mysli, která vás může zbavit zdrojů vaší bolesti... Miliony lidí již získaly... Přínosu můžete dosáhnout pouze od daným úsilím...*

Mladý muž v pukatém šedivém obleku obchází ztlahlé lidi ve studovně. Určitě za sebou tahá nějakou těžkou sprejovitou vůni, přemýšlím si. Ale to už se mi hodlá věnovat jiný muž dianetického centra.

Je mladý, pohledný, ...tak co mi na něm, sakra, tak vadí? Jako by se mu každou chvíli měly vyrazit potlačené uhry. Dlouze na mne hledí hnědýma očima. Možná potřebuje nabrat dech. (Nebo to okoukal od svého psychoterapeuta.) Nabízí mi cestu, která mi zaručeně všechno vyřeší.

Pan D., povídá a hledí do grafu, který hodnotí moji osobnost. *Neuražte se, ale vy jste taková naivka. (Možná jsem naivní, ale nejsem blbá.) Já vám tady nabízím řešení vašich problémů a vy to odmítáte? Ano, odmítám. Vždycky je mi podezřelý, když někdo neomylně ví. Když zná jedinou správnou cestu. (Začíná bejt hoch nervózní a nutí se do vlnivosti. Přece mu neřeknu, že i von sám je mi nesympatickej a působí na mne povrchně a americky.) Vy jste chvíli hepy a chvíli daun a to není oukej. Oukej to sice není, ale chci vocat. A very kvikly.*

Uvědomuju si, jak najednou vím velmi přesně, kdo jsem a co nemám zapotřebí. Který lidi mám ráda a který ne. (Já ti dám naivku, ty bíbečku vyklírované!!!) Dianetika mi pomohla. Vážně, pane doktore.

Autorka glossy chce zůstat v anonymitě. Její přání jsme se rozhodli respektovat.

Jednatřicet let kroměřížské osmnáctky

Stanislav Kratochvíl

Z kritické recenze „Skupinové psychoterapie v praxi“ (Věra Machů, Konfrontace 2001, č. 4) by mohl vzniknout dojem, že způsob práce na kroměřížském psychotherapeutickém oddělení pro neurozy zůstal zakončevován ve stavu, ve kterém byl, když Věra Machů na tomto oddělení v jeho počátcích řadu let průkopnický pracovala. Pokud moje knížka, obsahující ilustrativní materiál z prvního desetiletí činnosti „osmnáctky“, takový dojem vyvolává, rád bych jej aspoň dodatečně trochu popravil.

V průběhu třiceti let se mnohé vyvíjelo a měnilo. Někdy to bylo v důsledku zvenčí vynucené nutnosti, jako byla např. ztráta možnosti posílat pacienty pracovat do ústavního zdravotnictví a v souvislosti s tím přesunuli některých komunitních programů, jako je psychodrama a psychogymnastika, do dopoledních hodin, kdy je přítomen i lékař a psychologka. Jindy to bylo na základě iniciativy členů terapeutického týmu a jejich výzkumných aktivit.

Jednou z takových významných změn je začlenění „týdne s rodinnými příslušnými“ (resp. relevantními osobami z pacientova okolí) do tradičního šestitýdenního léčebného cyklu uzavřených skupin. V polovině léčebného pobytu, když končí skupina odejde domů, se nová skupina přijímá až po týdenní přestávce. Během ní se na uvolněná lůžka mohou přijmout rodinní příslušníci (manžel či manželka, partner, rodič, dospělější dítě) pacientů ze skupiny, která je v polovině svého pobytu. Ti se mohou zúčastnit celý týden jak všech skupinových sezení, tak celodenního komunitního programu. Za těchto okolností už to není jen „návštěva“, během níž se skupina seznámí s partnerem svého člena, ale je možná i určitá párová či rodinná terapeutická práce.

Psycholožka oddělení Mgr. Milena Sládko-

vá, absolventka SURu, která před ukončením studia psychologie byla po mnoho let zdravotní sestrou v týmu, zpracovala jako téma své diplomové práce vliv „rodinného týdne“ u těch členů skupiny, kteří si svou významnou osobu pozvali a ta se týdně zúčastnila, s těmi členy skupiny, u nichž se taková terapeutická konfrontace z různých důvodů neuskutečnila. Výsledky potvrzovaly v řadě ukazatelů významný pozitivní příspěvek takové konfrontace-společnosti při jeho hodnocení bezprostředně po léčbě. Pro svou rigorózní práci nyní Mgr. Sládková získala údaje za rok po skončení léčby k ověření katamnestického efektu uvedené doplnku komunitní terapie.

Nejinovější novinkou je nucené přestěhování osmnáctky z pavilonu, na kterém sídlila 30 let, na jiný pavilon, které je spojeno s nutností přizpůsobit se odlišnému typu budovy. Některé změny jsou negativní (chybění vnitřního prostoru pro tělocvičnu), jiné pozitivní (získání vylebalového hřiště před budovou, samostatné sociální zařízení pro muže a ženy, vhodnější pracovní a některé sporné snížení počtu lůžek ze 28 na 22).

Měnící se tým pochopitelně prošel různými krizovými obdobími, v současnosti však pracuje s plným nasazením, přiměřeným nadšením, kvalitní rutinou a uspokojivou kohezí. Ve skupinové práci projevuje většina jeho členů mnohem více empatie a méně kritičnosti k pacientům, než tomu bylo dřív. Podstatným přínosem je skutečnost, že v posledních letech má terapeutická komunita nejen svého psychologa, ale i svého lékaře, a to MUDr. Ivo Rašku, který je absolventem SURu, prostudoval Yalomovu učebnici s nadšením v angličtině ještě před jejím překladem do češtiny a jako svou práci pro druhou atestaci zpracovával výzkumně otázku souvislosti interpersonální situace a intenzity neurotických potíží. Teoreticky obohatil dynamicko-integrativní koncepci oddělení o interpersonální pohled Klermana a Weissmanové (Raška 2001), zatímco současný primář, MUDr. Petr Možný, do ní vnáší teoretické i praktické příspěvky z oblasti kognitivně behaviorální terapie. Praktické provádění „expozice“ u agorafobiček a trénink sociálních dovedností pro

ty, kterým chybějí, jsou v současnosti běžnou součástí programu.

Povzbuzení recenzentky k „odvaze ke změně“ tedy přijímáme jako povzbuzení k pokračování v kontinuálně probíhajícím procesu.

LITERATURA

Ráška, I.: Interpersonální terapie deprese (Klerman, Weissmanová). Psychiatrie 5, 2001, Supplementum 4, 59-60.

Sládková, M.: Efekt rodinné terapie v terapeutické komunitě pro neurózy. (Diplomová práce.) Olomouc, Katedra psychologie FFUP 2001.

Supervize do Evropy otevřená

Antonín Šimek a Jiří Jakubů

V lednu letošního roku se narodil Český institut pro supervizi, a stal se členem Evropské asociace pro supervizi (EAS). Uzářilo tak úsilí, které odstartoval před sedmi lety Pražský psychoterapeutický institut sympoziem v Janských Lázních. Několik desítek psychoterapeutů absolvovalo více než tříletý výcvik, obdrželo loni osvědčení supervizorů EAS a 16 z nich splnilo navíc podmínky kvalifikace k vyučování supervize („teaching supervisors“ - H. Fišerová, P. Hellerová, M. Henková, K. Koblík, J. Kožnar, G. Langošová, Y. Lucká, S. Morávek, J. Pfeiffer, J. Růžička, J. Skála, A. Šimek, E. Urban (!), I. Veltrubská, J. Vodňanská, H. Vyháňková).

Institut bude m.j. iniciovat vydávání publikací o supervizi, nejprve překladů, postupně i původních prací (před rokem již vyšly jako příloha časopisu Psychologie dnes články J. Hewson o uzavírání kontraktu a F. Inskipp o výcviku supervidovaných v užívání supervize). V současné době se připravuje vydání základní publikace o supervizi v pomáhajících profesích.

Předpokládá se spolupráce s příbuznými organizacemi, a to jak v oblasti psychoterapie, tak i např. poradenství, školství a sociální práce. Aktuální je užití supervize v pracovních týmech a organizacích. Zejména mimo sféru psychoterapie je dosud supervize jednostranně chápána pouze jako forma kontroly kvality. Do připravovaných projektů bývá zařazován supervizor především pouze jako odborný garant. Supervize je však zejména kvalifikovanou (a laskavou) pomocí pro odborníky, všude tam, kde pracujeme s lidmi. Nejenom s jednotlivci (klienty či pacienty), ale i s rodinami, skupinami, pracovními týmy. Neposledním cílem je také starost o zvýšení etického vědomí v oblasti supervizní činnosti.

Jedním z hlavních úkolů nově vzniklého institutu je nabídka kvalitního dlouhodobého vzdělání pro další české supervizory podle náročných kritérií EAS. Připravovaný výcvik povedou již naši lektori (organizátory jsou J. Kožnar, M. Henková a J. Pfeiffer) a počítá se s odbornou garancí a návštěvami Julie Hewson z Velké Británie, která u nás vedla dva úspěšné výcvikové programy.

Uchazeči aspirující na osvědčení supervizora EAS musí splňovat řadu požadavků. Například ukončený kompletní psychoterapeutický výcvik - z něhož se pro kvalifikaci supervizora započítává 312 hodin nutného základu pro celkových 624 hodin. Navíc musí mít uchazeč praxi i jako výcvikový lektor nebo vedoucí pracovník týmu v oblasti pomáhajících profesí. Vlastní výcvik v supervizi trvá tři roky a je rozvržený do šesti víkendových cyklů.

První soustředění pro 30 přijatých frekvenciantů bude v Praze 2.- 4. 5. 2002, ještě je několik míst volných. Bližší informace podá Marie Henková (tel. 0606-601 894, adresa: SPS Brňehová 3, 110 00 Praha 1, e-mail: sps.brehova@worldonline.cz).

Adresa: Český institut pro supervizi (ČIS), Kamenická 25, Praha 7. (Předsednictvo vede J. Pfeiffer se zástupkyní V. Čermákovou, dále M. Chytrým, H. Fišerovou a J. Jakubů.)

Pozn.: Text je zčásti informací, zčásti placeným inzerátem ČIS.

Ad Etika

Etická výzva Hany Junové (viz Konfrontace 4/2001) má pouze tehdy význam, byl-li by v dohledu účinný postih. Je to další příklad toho, proč se neustále přimlouvám za určitou centralizaci a kontrolu. Nejcitelnější je postih materiální, který by byl možný, jestliže by měla např. psychoterapeutická společnost úmluvu

s pojišťovny, že ty budou uznávat a platit jen ty výcviky a terapeuty, kteří jsou uznáni psychoterapeutickou společností či jsou jejími členy. Zde, v SRN, existuje dvojí „jištění“: uznávanou psychoterapeutickou společností a navíc potvrzeno lékařskou komorou. To se pak předkládá pojišťovně.

(Jan Poněšický)

EPOCHÉ

Institut psychoterapeutického vzdělávání

Zábělská 43, 312 00 Plzeň
tel: 019746 23 14, fax: 019746 23 13, e-mail: epoche@c-box.cz
IČO: 45335648, IČZ: 44457000

otevřít:

KOMPLEXNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM V DYNAMICKÉ PSYCHOTERAPII

Vzdělávací program je šestiletý. Je rozvržen do 12 semestrů, 7 semestrů základního sebezkušenostního výcviku v malé skupině a komunitě (530 hod.), 5 semestrů supervize klinické práce kandidátů (160 hod.), teoretické vzdělávání je průběžné (160 hod. semináře).

V praktickém uspořádání sebezkušenostního výcviku program vychází ze systému SUR, teoreticky z psychodynamických konceptů, z fenomenologické filosofie a psychoterapie (daseinsanalýzy) a z teorie skupinové analýzy.

Začátek programu: říjen 2002 ve středních Čechách (bude upřesněno v květnu). Platební podmínky: 95 Kč/hod. v sebezkušenostním výcviku s platnou výzdou na počátku semestru, 120 Kč/hod. v supervizi vlastní práce a za účast v teoretickém semináři.

Zdravotnický garant vzdělávacího programu: MUDr. Helena Pešanová.
Odborný koordinátor vzdělávacího programu: PhDr. Leoš Horák.
Supervize programu: MUDr. Jiří Bláhovec, PhDr. Oldřich Čálek, PhDr. Antonín Šimek.

Výcvik je akreditován pro oblast zdravotnictví Českou psychoterapeutickou společností ČLS J.E.P., Institutem postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví a Asociací klinických psychologů ČR.

Absolventi vzdělávacího programu obdrží certifikát.